

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası
Takipçilerinin “Fikhî” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Soru-Cevap

Kadının Mahremi Olmadan Yolculuk Yapması

Anas M Hirbawi'ye

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh, tahiyeten tayyibeten ve ba'd...

Kadının mahremi olmadan yolculuk yapması hakkında bir sorum olacaktı...

Soru şudur: Kadının yolculuğunun yolculuk olarak itibar edildiği ve mahremi olmadan yolculuk yapmasının caiz olmadığı sınır nedir? Şöyle ki; örneğin Filistin üzerinden mukayese yapmak istediğimizde örnek olarak şöyle diyebiliriz: Bir kadın Kudüs'ten Ümmü'r-Raşraş'a (Eilat) gitmek istediğinde yolculuğu bir ülke içinde oluyor, ancak Kudüs'ten Ürdün'e yolculuk yapmak istediğinde onun (mesafesi) Ümmü'r-Raşraş'tan daha yakın oluyor. Bu durumda nasıl bir mukayese yapılacaktır; konulan sınırlar üzerine mukayese edilip kontrol noktalarını mı ölçü alacağız yoksa örneğin 80 kilometre gibi belli bir mesafe üzerine mi mukayese edilecektir? Aynı şekilde güvenilir (sika ehliinden) olmayan muasır Ezher ehliinden şöyle diyenler de vardır: Bu zamanda bir kadının yolculuk yapması için mahremine ihtiyacı yoktur; çünkü işler kolay bir hale geldiği gibi meseleyi ulaşım şekline bağlamışlardır; onların sözleri alınır mı yoksa onlara cevap mı verilir?...

Allah'ın güvenliği ve gözetimi altında olmanız dileğiyle.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Daha önce 5/11/2018 tarihinde, kadının yolculuğunun çeşitli durumları hakkında ayrıntılı bir cevap vermiştik ve ondan sorunuzla ilgili olan kısımları aktaracağım:

[...]

Birincisi: Kadının yolculuğu bir gün ve bir gece sürerse, yanında mahremi olmak zorunda. Bu anlamda şeri deliller, oldukça fazladır. Bunların bir kısmını burada zikrederim:

“Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadının, yanında hürmeti (mahremi) olmadan bir gün ve bir gecelik bir yola sefere çıkması helal olmaz.” Ebu Said El Hudri'den bir rivayette “iki gün”, İbn Ömer'den bir rivayette “üç gün” ifadesi geçmektedir.

- Muslim, Ebu Hurayra'dan rivayet ettiğine göre Rasulullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu:

“Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadının, yanında mahremi olmadan bir gün ve bir gecelik bir yola sefere çıkması helal olmaz.” Ebu Said El Hudri'den bir rivayette **“iki günlük yola”**, başka bir rivayetinde ise **“üç günlük ve daha yukarısı”** ifadeleri geçmektedir.

- Tirmizî'nin Said b. Ebi Said'den, babasından, Ebu Hurayra'dan rivayet ettiği ve hasen sahih dediği hadiste Rasûlullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu: **“Bir kadın, bir gün ve bir gecelik yola yanında mahremi olmadan sefere çıkamaz.”**

...

Bunlardan açığa çıkar ki:

1- Sahih naslarda geçtiği gibi yolculukta ölçü, süredir. Kadının yanında bir mahremi olmadan tek başına belirtilen sürede yani geceli gündüzlü tam bir gün (24 saat) yolculuk yapması haramdır. **Bu, nasların mesafe değil süreye “bir gün ve bir gece” delalet ettikleri anlamına gelir.** Kadın, yanında mahremi olmadan, tabii bu sürede kalmaksızın 1000 km’lik bir uçak yolculuğu yapabilir. Ama yaya 20 km’lik bir yolculuk bir gün ve bir geceden daha fazla sürerse, yanında mahremi olmadan yolculuk yapamaz, haramdır.

- Kadının, yanında mahremi olmadan yolculuk yapmasının göstergesi, süredir, bir gece ve bir gündüzdür. Mesafe ne kadar olursa olsun kalmamak, gidip bu süreden önce dönmek kaydıyla yanında mahremi olmadan yolculuk yapabilir.

2- Buhari, Muslim, Tirmizî ve Ahmed’in rivayetlerinde... (üç gün ya da üç gece ve iki gün...) şeklinde geçenlere gelince; bu deliller cem edildiğinde konu hakkındaki şeri hüküm şöyle olur; Kadın, yanında mahremi olmadan (hadislerde) geçen en az yolculuğu yapamaz...

Buna göre kadın, yanında kocası ya da mahremi olmadan bir gün ve bir gecelik yolculuğa çıkamaz, haramdır. İşte biz, İctimaî Nizam kitabımızda bu görüşü alıp benimsedik.

İkincisi:...

3- Biz böyle söylüyoruz, ancak şu hususların da göz önünde bulundurulması gerekir:

- Biz racih olan derken, görüşümüz katidir demiyoruz. Bu birincisi...

- İkincisi, kadın yanında mahremi olmadan bir gün ve bir geceden kısa olmak şartıyla yolculuk yapabilir, caizdir diyoruz, vaciptir demiyoruz. **Bu nedenle bir kadın, yanında mahremi olmadan yarım günlük bir yolculuğa çıkmak istemezse, çıkmayabilir. Önemli olan, yanında mahremi olmadan bir gün ve bir gecelik yolculuğa çıkmaması.**

- Üçüncüsü, kadına mahrem eşliğinde yolculuk yapma şartı getiren hadis, kadını korumanın ve güvenliğini sağlamanın elzem olduğunu gösterir. **Bu yüzden kadın güvende değilse, yanında mahremi olmadan yolculuk yapamaz, caiz değil. Onun için gündüz bir saat bile olsa yanında mahremi olmadan yolculuk yapamaz. Güvenlik, başka bir şarttır...**

- Dördüncüsü, **ilgili şeri delillerden ötürü süresi ne olursa olsun hatta mahremi eşlik etse bile kocası ya da velisinin izni olmadan yolculuğa çıkamaz, caiz değil.**

...

Dördüncüsü: Variş yerine ulaşma:

...

**** - Variş yeri, Daru’l İslam dışındaki İslam ülkesindeyse, bu iki kısma ayrılır:**

Birincisi: Yolculuk, 24 saat ve daha fazla süren kadının yolculuğuyla ilgili hadislerin geçerli olduğu büyük bir **devletin bölgeleri arasındaysa**, kadın variş yerine ulaştığında, mahremi, varsa mahremleri yanında, yoksa, Saliha olduklarından emin olduğu bir ya da iki güvenilir tanıdık Saliha kadın yanında yani tek başına bir evde değil, güvenli bir ev temin eder. Telefon ya da sosyal medya aracılığıyla (toplam) haftada en az bir kez görüşmek kaydıyla maksadını gerçekleştirene kadar kadın orada ikamet eder... Kadın, mahremine gereksinim duyarsa, mahremi hemen yola koyulmak zorunda. **Kadın, (aslı yurduna) geri dönmek istediğinde, eğer yolculuk 24 saat (bir gün ve bir gece) ve daha fazla sürüyorsa, birlikte ülkelerine dönmek üzere mahremi kadının yanına geri gider...**

Mahremleri ya da güvenilir tanıdık Saliha kadınlar yoksa, mahremi, maksadını gerçekleştirene kadar ya kadının yanında kalır ya da birlikte geri dönerler.

İkincisi: Yolculuk aynı devlet içindeki bir İslam beldesinden başka bir İslam beldesine olup, iki ülke arasındaki yolculuk 24 saat ve daha fazla sürüyorsa, bu durumda kadın, varış yerine ulaştığında, tek bir şartla mahremi geri dönebilir, yanında kalmayabilir:

- Mahremi, tek başına bir evde değil de mahremleri yanında ya da güvenilir tanıdık Saliha kadınlar yanında güven ve emniyet içinde kalacağı bir ev temin ederse... Ev işini hallettikten sonra hafta arası ve resmî tatil günü (hafta sonu) dışarıdaki güvenliğinden emin olmak için bir hafta yanında kalır. Bu tatil günü haftada bir tekerrür edeceği için emin olmak amacıyla yanında bir haftadan daha az kalmaz... Telefon ya da sosyal medya aracılığıyla günde görüşür. Kendisine ihtiyacı olduğu ortaya çıkarsa, emin olmak için hemen atlayıp yanına gider... **Kadın, (aslı yurduna) geri dönmek istediğinde, eğer yolculuk 24 saat (bir gün ve bir gece) ve daha fazla sürüyorsa, birlikte ülkelerine dönmek üzere mahremi kadının yanına geri gider...**

- Mahremleri ya da güvenilir tanıdık Saliha kadınlar yoksa, ya güvenilir tanıdık Saliha kadınlar bulup, bu tanıdıklar yanında güvenli bir ev temin edene kadar yanında kalır. Bundan sonra bir hafta daha kalır... Ya da birlikte geri dönerler...

- Varış yeri, Müslüman olmayan bir ülkedeyse, o zaman bakılır:

- Burada, yanlarında ya da yakınlarında (komşu) kalabileceği erkek mahremleri varsa, yanındaki mahrem misafir de özel ve kamusal hayatının güvende olacağından eminse ya da annesi, kız kardeşi veya halası gibi yakınlarından ziyade yanlarında kalabileceği mahrem kadınlar varsa, bu iki durumda, velisi ya da kocasının onayı ile emniyet ve güvenliğinden emin olduktan sonra yanındaki mahrem misafir geri dönebilir. Ancak gerektiğinde şahsi ya da haberleşme yoluyla iletişim olması gerekir... **Sonra kadın, (aslı yurduna) geri dönmek istediğinde, eğer yolculuk 24 saat (bir gün ve bir gece) ve daha fazla sürüyorsa, dönüş yolculuğunda eşlik etmek üzere mahremi kadının yanına geri gider...**

- Eğer bu imkanlar sağlanamazsa, asli yurduna dönene kadar mahremi yanında kalmak zorunda. Çünkü korunması gereken bir namus olması nedeniyle kadın hayatının gerektirdiği güvenlik ve emniyet gereksinimleri, Müslüman olmayan bir ülkede, belirtildiği gibi ancak mahremlerinin yanında gerçekleşebilir.

** b- **Kısa bir yolculuk sonrası varış yeri, mahreme gerek duymaz,** orada bir gün, iki gün ya da üç gün vs. kalmak isterse, bu durumda kadın ne yapması lazım? Mahrem gerekiyor mu?

Bunun cevabı şöyle:

*- Varış yeri, vilayeti içinde ya da dışında olsun Daru'l İslam sınırları içerisindeyse, mahremi olmadan yolculuk yapabilir. Çünkü yolculuk süresi, bir gün ve bir geceden daha kısadır. Gün içinde geri dönmez ve orada bir, iki ya da üç gün vs. kalmak isterse, mahremleri yanında ya da sadece mümin, güvenilir Saliha tanıdık kadınlar yanında kalabilir. Yani tek başına bir evde kalmaz. Tanıdık kadınlarla birlikte kalabilmesi için velisi ya da kocasından önceden izin alması gerekir.

- Eğer hem mahremleri hem de kocası ya da velisi tarafından birlikte kalmalarına izin verilen güvenilir tanıdık Saliha kadınlar yoksa, gün içinde geri döner ya da yanında mahremi yolculuk yapar ve ona bir ev temin eder. Nitekim mahremle yolculuk bölümünde bunu zikrettik.

** - **Varış yeri, içerisinde yaşadığı İslam beldesi olup Daru'l İslam da değilse** ve yolculuk süresi de bir gün ve bir geceden daha kısa ise, mahremi olmadan yolculuk yapabilir. Gün içinde geri dönmez ve orada bir, iki ya da üç gün vs. kalmak isterse, mahremleri yanında ya da sadece mümin, güvenilir Saliha tanıdık kadınlar yanında kalabilir. Yani tek başına bir evde kalmaz. Tanıdık kadınlarla birlikte kalabilmesi için velisi ya da kocasından önceden izin alması gerekir..

- Eğer hem mahremleri hem de kocası ya da velisi tarafından birlikte kalmalarına izin verilen güvenilir tanıdık Saliha kadınlar yoksa, gün içinde geri döner ya da yanında mahremi yolculuk yapar ve ona bir ev temin eder. Nitekim mahremle yolculuk bölümünde bunu zikrettik.

** - Varış yeri, içerisinde yaşadığı ülkeden başka bir Müslüman ülkesi olup Daru'l İslam da değilse ve yolculuk süresi de bir gün ve bir geceden daha kısa ise, mahremi olmadan yolculuk yapılabilir. Ama ülkesinden, sınırlarda bazı prosedürler gerektiren başka bir ülkeye yolculuk yaptığı için birden az olmamak kaydıyla güvenilir kadınlar eşliğinde yolculuk yapılmalıdır. O kadınların yolculuk amacı ile kadının yolculuk amacı aynı olmalıdır. Diğer bir deyişle beraberindeki yol arkadaşlarının amacı ile yolculuk yapan kadının amacı örtüşmelidir... Orada bir veya iki gün kalmak isterlerse, şu şartlarda caizdir:

Her birinin yanında kalabileceği bir mahremi olmalıdır. Şayet mahremleri yoksa, güvenilir mümin tanıdık kadınlar olmalı, velileri ya da kocaları, yukarıda belirlenen şartlar doğrultusunda o tanıdık kadınlarla birlikte kalmalarına izin vermelidir.

Eğer yukarıdaki şartlar sağlanamazsa, yani hem mahremleri hem de kocaları ya da velileri tarafından yanlarında kalmalarına izin verilen güvenilir tanıdık Saliha kadınlar yoksa, gün içinde geri dönmeleri gerekir.

* - Varış yeri, Müslüman olmayan bir ülke yani kafir ülkesi sınırları içinde kalıyorsa, bu durumda, kadının yanında yolculuk esnasında kocası, velisi ya da mahremi olmalıdır ve konu hakkında mahrem gerektiren uzun yolculuk hükümleri geçerlidir.

Beşincisi: Mahrem gerektiren uzun bir yolculuk ya da mahrem gerektirmeyen kısa bir yolculuk sonrası varış yerine ulaşıldıktan sonra kadının emniyet ve güvenliğinin sağlanması konusunda dayandığımız deliller ise, varış yerine ulaşma hakkında yukarıda zikrettiğimiz delillerdir. Tekrar edelim:

“Buna göre varış yerine ulaşma hükümleri, yoldaki seyir hükümlerinden farklıdır. Bu mesele yani asli yurt edinmeksizin varış yerine ulaşma, kadının kalabilmesi için orada sağlanan güvenliğe bağlıdır, yani evi içindeki ve dışarıdaki emniyet ve güvenliğine bağlıdır. Kadın gerçeği ve yaşam güvenliği bunu gerektirir. Anayasa Mukaddimesinin 112.ci maddesine göre “**Kadında asıl olan anne ve ev hanımı olmasıdır ve o, korunması gereken bir namustur.**” İlgili maddenin açıklamasında da belirtildiği gibi kadın, dışarı çıkmak için kocası ya da velisinin iznine gereksinim duyar. Kadının özel hayatına özgü hükümlere göre kadın yabancı erkeklerden ziyade sadece kocası ve mahremleriyle birlikte yaşar... Kamusal hayatta kadınla erkeğin baş başa kalması (halvet) ve Şeriatın onadığı haller dışında kadınla erkeğin birlikte yaşaması (ihtilat) yasaktır... Kadına özel şeri giysi “cilbab” ve setri avret kavramı var. Teberruc yasak.”

Bütün bunlar, korunması gereken bir namus olduğu gerçeğinden hareketle kadının emniyet ve güvenliğini, emniyet ve güvenliğini sağlama ise hükmün dayanağının araştırılmasını (Tahkik'ul Menat) gerektirir... Bu konuda benim tercih ettiğim görüş, gereken tüm şartların sağlanmasıyla ilgili yukarıda zikredilen görüştür... En iyi bilen ve en iyi hüküm veren Allah'tır.

... H. 27 Saferu'l Hayr 1440 M. 05/11/2018] Bitti.

Bahsettiğiniz bazı şeyhlerin sözlerine gelince; (Aynı şekilde güvenilir (sika ehlinden) olmayan muasır Ezher ehlinden şöyle diyenler de vardır: Bu zamanda bir kadının yolculuk yapması için mahremine ihtiyacı yoktur; çünkü işler kolay bir hale geldiği gibi meseleyi ulaşım şekline bağlamışlardır; onların sözleri alınır mı yoksa onlara cevap mı verilir?)

Bu sözün hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur; zira nâssta mahremin vacip olduğu açıktır; bu ise şerî bir hüküm olup delil olmadan bir takım sözleri onu iptal edemez... En iyi bilen ve en iyi hüküm veren Allah'tır.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 14 Recebu'l Muharrem 1444

M. 05/02/2023

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<https://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4331/>